

## **Hans Carossa și Thomas Mann – „Scriitorul german liniștit” și „Marele Maestru al narării și oratoriei”**

**Rezumat:** Relația dintre Thomas Mann și Hans Carossa este investigată de la începuturile carierei lor literare și până în ultimii ani ai vieții lor. Thomas Mann, laureat al Premiul Nobel pentru literatură, se bucură încă, după cum se știe, de un renume neștirbit, în timp ce Hans Carossa este astăzi, aproape, dat uitării, deși la vremea lui s-a bucurat de o mare faimă. Relația dintre cei doi scriitori a fost, de-a lungul anilor, una de respect și de admirație din partea lui Carossa, de aroganță și de răceală distantă din partea lui Thomas Mann. Carossa l-a respectat pe SCRITORUL Mann, deși, într-un final, a făcut observații critice privind eseurile sale despre Germania și germani, scrise în exil, mai ales că Hans Carossa nu a părăsit Germania în timpul celui de al doilea război mondial. Singurul lucru care i-a unit și asupra căruia au căzut, fără echivoc, de acord a fost marea lor admirație față de Goethe.

**Cuvinte cheie:** Thomas Mann, Hans Carossa, relația dintre scriitori, respect, aroganță, admirație față de Goethe.

## **Viață dublă. Hans Carossa printre germani**

**Rezumat:** Carossa este unul dintre scriitorii și esești germani care este considerat neoclasic, întrucât combină elemente ale antichității grecești cu cele ale modernismului, încearcă să unească nordul și sudul, rațiunea și senzualitatea. Carossa, la fel ca și ceilalți autori ai acestui grup, au resimțit o dragoste și atracție profundă față de țările romane și peisajele acestora. Carossa a crezut în umanitate, a crezut în cealaltă Germanie, în cea ascunsă, cea a culturii. Astfel, se explică faptul că a preferat să rămână în Germania în timpul regimului nazist și nu a plecat în exil precum mulți alți scriitori. Fiind și medic practician a dorit să ajute oamenii, să le vindece rănilor trupului și sufletului. Datorită atitudinii sale cinstite, a caracterului său liniștit și înțelegător a fost considerat un exemplu, un prieten adevărat, atât pentru tinerii din zburcumații ani douăzeci cât și pentru cei oprimați politic în anii treizeci ai secolului al XX-lea.

**Cuvinte cheie:** scriitor și eseist german neoclasic, dragoste față de peisajele țărilor romane, rămânerea în Germania în regimului nazist, prieten adevărat.

## ***Iertarea lui Cain – Poezia religioasă a lui Erika Mitterer***

**Rezumat:** Erika Mitterer, scriitoare și poetă austriacă, a trăit de-a lungul aproape întregului secol al XX-lea (1906-2001). Deși a fost destul de apropiată de modernismul european, a ales să scrie poeme religioase, distingându-se printr-un stil propriu. Poezia ei religioasă se caracterizează printr-un ton dinamic, întrebător, temele tratate sunt: credința, lupta pentru credință și religie, iubirea creștină, pocăință prin iubire. Articolul prezintă o succintă analiză a poemului *Entsöhnung des Kain* ca exemplificare a acestui tip de poezie a Erikăi Mitterer.

**Cuvinte cheie:** Erika Mitterer, poet austriac al sec. al XX-lea, stil original, poezie religioasă.

### **Poetul fondator și/sau instigator. Variante germano-române de citire a poeziei contemporană**

**Rezumat:** Textul se apleacă asupra poeziei germane din România, editată de revista literară românească *Echinox* în perioada anilor 1985-1995. Autoarea ajunge la concluzia că nu toate pozițiile tipărite în paginile revistei conțin un mesaj poetic pentru potențialii cititori români, că nu toate sunt, din punct de vedere stilistic și al mijloacelor poetice, pe măsura celor trei poezii ale lui Franz Hodjak, analizate de către însăși autoarea articolului. Pentru o mai bună ilustrare a celor afirmate, Bianca Bican prezintă și traducerea proprie în limba română a celor trei poezii. Cele trei poezii au fost, probabil, selecționate inițial deoarece fac referință la personaje mitice sau istorice cunoscute atât cititorilor români cât și celor germani – Danton, Kafka, Prometheus.

**Cuvinte cheie:** revista literară română *Echinox*, decada 1985-1995, poezia germană din România, Franz Hodjak, traduceri în limba română.

### **Temele provin din lumea autorului, ele i se adresează și-l solicită – aspecte tematice ale operei scriitorului sibian Joachim Wittstock**

**Rezumat:** Studiul prezintă aspecte tematice și motive predilecte ale autorului de expresie germană din România. Pornind de la analiza romanului *Bestätigt und besiegt* s-a evidențiat faptul că acțiunea acestuia este ancorată în peisajul transilvănean, romanul tratează, pe lângă probleme ale comunității germane din care face parte, teme general umane. În romanul construit în spiritul celor ale realiștilor germani Theodor Fontane și Thomas Mann, Wittstock folosește multe mijloace ale artei narative moderne, precum structura narației hibride dintre factual și ficțional, nerespectarea cronologiei – epocile temporale trecute, prezente și trimerile spre viitor – glisează, linia de demarcație dintre ele devenind insesizabilă.

**Cuvinte cheie:** Joachim Wittstock, factual și ficțional, artă narativă, peisaj transilvănean.

**„Nu pot scrie dialoguri.” *Der Begräbnisgänger* și alte povestiri de Carmen Elisabeth Puchianu**

**Rezumat:** Mariana Lăzărescu descrie cele zece povestiri ale volumului *Der Begräbnisgänger* ca și proză scurtă în accepțiunea germană a expresiei, ca și “Kurzgeschichten”. Autoarea argumentează cu exemple din diferite texte, conform teoriei literare gemane și subliniază, astfel, că acestea corespund definiției. Pe de altă parte, povestirile lui Puchianu sunt parodii subtile, cu o structură de o finețe aparte, având drept tematică viața și moartea, frica și problemele de zi cu zi. Acestea nu sunt plasate într-un spațiu ficțional, ci în locuri reale din Transilvania, bine cunoscute lui Puchianu. Autoarea studiului conchide că pentru Puchianu a scrie povestiri înseamnă, a se confrunța cu realitatea, a se distanța de lucrurile ce se petrec în jurul său. Deși Puchianu afirmă într-un interviu că nu poate scrie dialoguri, Lăzărescu adaugă acestei mărturisiri că este foarte bună în a scrie povestiri.

**Cuvinte cheie:** Carmen Elisabeth Puchianu, zece povestiri, parodie subtilă, locuri transilvănene, mod de interacțiune cu realitatea.

**Aspecte interculturale în revista *Transilvania* în numerele din perioada anilor 2005-2006**

**Rezumat:** Autoarea prezintă o scurtă istorie a revistei culturale *Transilvania*, fondată în anul 1868 de către Asociația Transilvană pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român (ASTRA). După ce de al doilea război mondial, activitatea revistei a fost întreruptă între anii 1946 și 1972. Datorită schimbărilor politice după 1989, editorii revistei au putut crește numărul de pagini al revistei și diversifica aria tematică, printre subiectele dezbătute numărându-se chiar și o prezentare a instituțiilor UE, textele publicându-se în mai multe limbi (majoritatea în limba română, dar și în limbile germană, engleză și franceză). Sunhild Galter trece în revistă, în special, numerele 10 și 11 din anul 2005, acestea fiind dedicate poetului german Friedrich Schiller. Autoarea menționează că, pe de o parte, unele texte prezintă poziții politice extremiste, dar și faptul că se publică, pe de altă parte, texte cu atitudine critică față de aceste poziții extremiste.

**Cuvinte cheie:** periodicul cultural *Transilvania*, activitate de editare, limbi diferite, arie tematică largă, poziții politice extreme.

## **Numele creează vampiri. Importanța numelor pentru propagarea internațională a motivului Dracula**

**Rezumat:** Cu ajutorul unor multiple argumente, autoarea demonstrează cât de important este numele unui personaj literar pentru a rămâne în memoria cititorilor drept vampir. Vampiri anonimi, fără un nume propriu, sunt uitați cu ușurință și nu vor avea nici o șansă de a se transforma în motive literare. Se analizează, de asemenea, modul în care numele original, Dracula, este transformat în Dracula, constituindu-se într-o marcă cu acoperire internațională, denumind vampirul fără de moarte, ce sugă sângele victimelor sale. Toate poveștile despre Dracula sunt variații pe aceeași temă. Romanul lui Dan Simmons *All Dracula's Children*, însă, încearcă să creeze un mit modern, prezentând o compilație, destul de barbară, între mit și istoria modernă, prin combinarea evenimentelor politice din România din decembrie 1989 și a speculațiilor aberante ale mass-mediei occidentale despre bolnavii de SIDA din România cu povestea unei rețele mondiale a descendenților lui Dracula, mereu în căutare de sânge nou, în timp ce însuși Dracula este bolnav de SIDA.

**Cuvinte cheie:** vampiri anonimi, Dracula, marcă internațională, *All Dracula's Children* de Dan Simmons, România în decembrie 1989.

## **Maria Sass**

### ***Forța unei limbi nu este de a respinge ceea ce este străin, ci să-l integreze: Aspecte ale receptării literaturii de expresie germană în revista Secolul 20***

**Rezumat:** Articolul de față aduce în discuție cele mai importante aspecte legate de contactele culturale româno-germane, așa cum acestea au fost prezente în revista *Secolul 20*. Trebuie subliniat faptul că revista s-a limitat la spațiul de cultură românesc, deci la ceea ce a pătruns în cultura română din literatura germană: traduceri, prezentări de autori, recenzii etc.

**Cuvinte cheie:** dialog cultural, receptare, traducere literară, revista *Secolul 20*, cenzură comunistă.

## **Rodica-Ofelia Miclea**

### **Prezența românilor în “Cronica orașului Hermannstadt” de Emil Sigerus**

**Rezumat:** Autoarea analizează cronică orașului Hermannstadt, azi Sibiu, publicată de Emil Sigerus acum aproape o sută de ani. Sigerus a cercetat în arhive, documente vechi, calendare, scrisori, periodice date relevante ale istoriei și dezvoltării așezării “Hermannstadt” cu statut de oraș, începând chiar din perioada colonizării germanilor a anilor 1141-1161 și sfârșind după primul război mondial, în 1929. Rodica Ofelia Miclea studiază textele referitoare la populația

etnică română. În primele șase secole, în cronică se regăsesc puține astfel de texte, ele reprezentând în special contracte cu satele românești din regiune. Mult mai multe texte sunt menționate după 1918, când Transilvania a devenit parte a României Unite, dar fără a se face observații asupra lor, prezentându-se doar succint diferitele date, ceea ce înseamnă că cititorul trebuie să fie un bun cunoscător al istoriei pentru a putea înțelege semnificația lor.

**Cuvinte cheie:** cronică a orașului Sibiu, Emil Sigerus, 1141-1929, texte cureferință la populația română, date necomentate.

**Carmen Popa**

### **Aspecte ale culturii germane oglindite în revista sibiană *Luceafărul* (1934-1944)**

**Rezumat:** Studiul de față prezintă date referitoare la contextul cultural al Transilvaniei, și în mod special al Sibiului, în momentul fondării revistei sibiene *Luceafărul*. Sibiul a fost și este un centru al confluențelor interculturale româno-germane, fapt ce se reflectă foarte bine și în presa locală. Autoarea prezintă un indice cronologic al tuturor articolelor referitoare la cultura germană publicate în perioada anilor 1934-1944.

**Cuvinte cheie:** Sibiu – centru cultural, experiența multiculturală, confluențe româno-germane, indice de cultură germană pentru revista *Luceafărul*.

**Laura Balomiri**

### **SCRIIND DESPRE DICTATURĂ. Abordarea literară a dictaturii exemplificată prin traducerea în limba română a romanului *Jocurile noastre toate* de Erika Mitterer**

Plecând de la reflecții asupra teoriei și practicii traducerii, coroborate cu transpunerea în limba română a romanului *Jocurile noastre toate* al autoarei austriece Erika Mitterer, cunoscută prin protestul ei împotriva nazismului, prezentul studiu analizează – prin prisma trăirii dictaturii comuniste încă relativ proaspătă în memorie – relațiile emoționale și istorico-culturale deosebite relevate la receptarea romanului în România, precum și rolul pe care îl joacă operele literare despre dictatură în abordarea celei mai negre perioade ale istoriei din Austria și România.

**Cuvinte cheie:** dictatură, Austria, România, traducere, abordarea literară a dictaturii

**Doris Sava**

### **Perspective ale cercetării frazeografice**

**Rezumat:** Foarte importante în comunicare, îmbinările stabile de cuvinte sunt mai greu de fixat în structura rigidă a dicționarului tradițional. Articolul de față evidențiază beneficiile mijloacelor electronice ca importante instrumente în cercetarea frazeografică. Avantajul major al bazelor de date în activitatea lexicografică constă în faptul că permit o mai amplă descriere a expresiilor și locuțiunilor, permitând indicarea sensului, modalitatea de folosire și registrul lor stilistic, acoperind astfel necesitățile actuale de cercetare și consultanță.

**Cuvinte cheie:** dicționare frazeologice, baze de date, frazeografie, procedee de descriere lexicografică

**Ioana Constantin:**

### ***Faust*, de J. W. Goethe, în traducerea lui Ștefan Augustin Doinaș. Rezultatele unei analize a traducerii**

**Rezumat:** Articolul oferă rezultatele analizei efectuate asupra versiunii în limba română, realizată de poetul și traducătorul Ștefan Augustin Doinaș, a capodoperei lui J. W. Goethe. Pornind de la afirmația lui Doinaș însuși, conform căreia o bună traducere trebuie să fie în primul rând un text poetic de calitate în limba țintă, autoarea analizează traducerea concentrându-se asupra planului denotativ, asupra celui conotativ, asupra celui pragmatic și formal și formulează concluziile pe baza teoriei elaborate de Antoine Berman despre traduceri non-etnocentrice și criteriile acestora.

**Cuvinte cheie:** limbă sursă-limbă țintă, plan denotativ, conotativ, pragmatic, formal, traducere non-etnocentrică

**Maria Sass**

### **Opinii și comentarii pe marginea operei și personalității lui Stefan Sienerth. Extrase din recenzii**